

УДК [007:304]:004.01

Кедь Вероніка Андріївна

(наук. керівник – д-р наук із соц. комун., професор Шевченко О. В.)

Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ЯК СКЛАДОВА ПОЛІТИКИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ТА ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що бібліотеки як суб'єкт інформаційного простору сприяють активізації участі громадян в ефективній реалізації державної політики з формування демократичних засад у період державотворення, перетворення українського суспільства в інформаційне.

Аналіз практики бібліотек України щодо бібліотечно-інформаційного обслуговування органів місцевого самоврядування та місцевої громади дає підстави стверджувати, що ця діяльність має фрагментарний характер і спрямована переважно на збирання і збереження копій рішень ОМС та забезпечення до них доступу користувачам бібліотек, створення вторинної інформації, надання аналітичної інформації за тематикою регіональних проблем відповідно до запитів представників ОМС.

Так, загальносвітова тенденція визначення вектора руху місцевих публічних бібліотек у процесі суспільного розвитку є актуальною для українських бібліотек. Наявний досвід зарубіжних країн дає змогу вітчизняним бібліотекам виробити свою власну оптимальну модель включення бібліотечних установ до системи формування демократичних засад у суспільстві.

Для бібліотек України особливо актуальним є Проєкт PULMAN (Public libraries mobilizing advanced networks) «Публічні бібліотеки активізують використання сучасних мереж», який надає рекомендації бібліотекам та їх місцевим партнерам щодо перебудови структури та системи обслуговування в умовах високого рівня європейського соціального порядку денного та потенціалу розвитку технологій інформаційного суспільства (ТІС).

В умовах демократизації українського суспільства змінюється місія бібліотек. Вони набувають ознак соціального інституту, посідають провідне місце у збереженні культурних цінностей та формуванні інтелектуального потенціалу, виконанні функцій інформаційного навігатора, помічника в опануванні нових інформаційних технологій. Роль сучасної місцевої публічної бібліотеки як специфічного соціального інституту визначається не абстрактними соціальними потребами, а потребами конкретної громади в розвитку науки, виробництва, економіки, освіти, культури, управління тощо. Це спонукає до суттєвих змін у системі відносин «бібліотека і влада».

Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», місцева публічна бібліотека як сегмент регіонального інформаційного ландшафту, як соціальна організація є однією з провідних державних установ у забезпеченні інформацією місцевої влади про актуальні проблеми життя громади та місцевої спільноти про діяльність ОМС. У новій системі суспільних відносин публічну бібліотеку треба розглядати не лише як культурно-освітню та рекреаційну установу, а

й як муніципальний інформаційно-комунікаційний центр. Зміст її діяльності має сприяти прискоренню процесу використання систематизованих документальних та інформаційних ресурсів для вирішення проблем життєдіяльності територіальної громади в процесі інформатизації суспільства.

Саме місцеві публічні бібліотеки (районні, міські, селищні, сільські) переважають у системі державних бібліотек. Саме тому для місцевої громади публічна бібліотека є одним із важливих компенсаторних джерел інформації щодо прозорості дій влади, чи не єдиним найдоступнішим місцем отримання такої інформації. Створення системи бібліотечно-інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування має значне загальносоціальне значення.

Отже, включення бібліотеки в систему формування демократичних засад у суспільстві, політику місцевої влади щодо інформаційної підтримки розвитку території, діяльності місцевої ради може стати визначальним у вирішенні проблем підвищення іміджу місцевої публічної бібліотеки в суспільстві, забезпечення сприятливих умов для формування інформаційних ресурсів, поліпшення матеріально-технічної бази, підвищення соціального статусу фахівців інформаційно-бібліотечної сфери.

Список використаних жерел

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. Дата оновлення: 21.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2657-12> (дата звернення: 12.03.2024).
2. Бездрабко В. Традиційне документознавство і діловодство: компаративний аналіз визначення змісту понять. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*. 2007. Ч. 14. С. 190–206.
3. Державна цільова національно-культурна програма створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI». Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2011 р. № 956. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/956-2011-%D0%BF> (дата звернення: 12.03.2024).
4. Лобузін К. В. Створення інтегрованого бібліотечного простору: основні проблеми та шляхи вирішення. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2012. № 2. С. 34–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2012_2_5 (дата звернення: 12.03.2024).

Анотація. Розглядається важливість публічних бібліотек як складової політики місцевої влади та їх роль як інформаційного ресурсу. Проаналізовано практику українських бібліотек у наданні інформаційно-бібліотечних послуг органам місцевого самоврядування та місцевій громаді. Зазначається актуальність використання досвіду зарубіжних країн, зокрема проекту PULMAN, для оптимального включення українських бібліотек у систему формування демократичних засад суспільства. Відзначено зміни місії бібліотек у контексті демократизації суспільства та підкреслює їх роль як соціального інституту, спрямованого на збереження культурних цінностей та формування інтелектуального потенціалу.

Ключові слова: публічні бібліотеки, місцева громада, інформаційна підтримка, інформаційний ресурс, бібліотечно-інформаційне забезпечення.

